

TİM REPORT

İHRACATÇI HAM MADDEDE ROTAYI **YERLİ ÜRETİME DÖNDÜRDÜ**

Pandemiyle birlikte küresel tedarik zincirinin zaman zaman kopması ve ham maddelerdeki fiyat artışı ihracatçıları yerli üretime yönlendirdi.

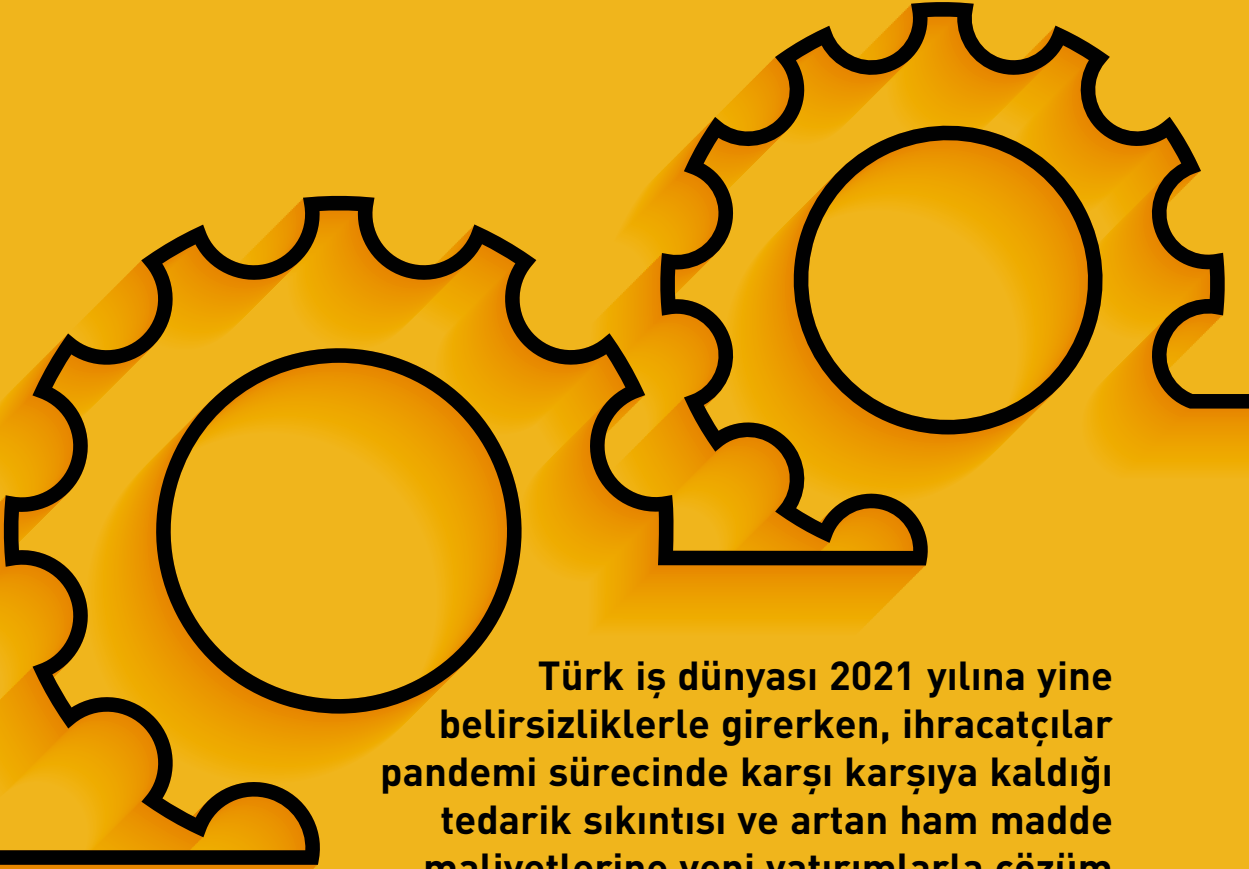
SEKTÖR, ÇİMENTO
VE SERAMİK İHRACATI
İLE BÜYÜYOR

HAYRETTİN ÇAYCI:
BAKIR İTHALATINDA
TABLOYU TERSİNE
DÖNDÜRMEK MÜMKÜN

BAŞARILI HİZMET İHRACATÇILARI ÖDÜLENDİRİLDİ

İhracatçılar, ham madde yatırımını önceliğe aldı

Türk iş dünyası 2021 yılına yine belirsizliklerle girerken, ihracatçılar pandemi sürecinde karşı karşıya kaldığı tedarik sıkıntısı ve artan ham madde maliyetlerine yeni yatırımlarla çözüm bulmaya çalışıyor. Kimya sanayisinden mobilyaya, tekstilden enerjiye birçok sektörde şirketler, ham madde üretimi için yeni yatırım planları yapmaya başladı.

Türk ihracatçısı pandemi süresince başarılı bir performans sergilese de birçok sanayi kolunun ham madde konusunda dışa bağımlı olması, üreticilerin kamburu haline geldi. Emtia fiyatları ve navlunlardaki hızlı yükseliş, sadece üreticileri değil, yüksek enflasyon ile mücadele eden ekonomi yönetiminin de sıkıntısı haline geldi. Çünkü üreticilerin artan girdi maliyetleri nihai ürünlerin fiyatlarını da yukarı çekerek son tüketiciye kadar yansımaya sebep oldu.

Sektör temsilcileri tarafından plastik, sac, çelik, alüminyum ve porselen ham maddelerinde yüzde 40 ile 100'e varan artışlar olduğu belirtiliyor. PWC ham maddesinin tonu 2020 yılının ocak ayına göre yüzde yüz artmış durumda.

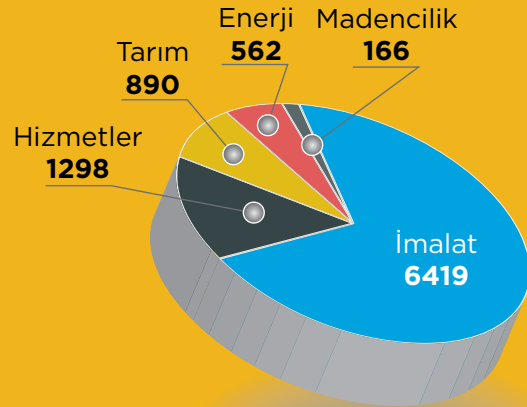
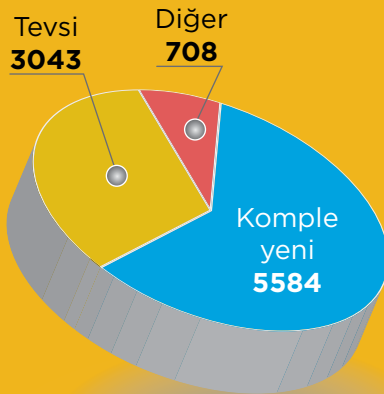
Yılın ilk çeyreğinde ham madde fiyatlarının yükseleceğine dair beklentiler yüksek. İhracatçılar, uluslararası piyasada rekabetçiliklerini etkileyen bu dezavantajı minimize etmek için strateji arayışına girdi. Bu noktada en çok mustarip olan sektör ise birçok sektörden tedarikçisi konumunda olan kimya sanayisi. İstanbul Kimyevi Maddeler ve Mamulleri İhracatçıları Birliği (İKMİB), yüzde 70 oranında dışa bağımlılığı bulunan kimya sanayisinin bu dezavantajının giderilmesi için "Türk Kimya Sektörü Yatırım Öncelikli Ürünler" başlıklı bir rapor hazırladı. Buna göre, öncelikli ürünlerin yerli olarak üretilmesiyle toplamda 20,7 milyar dolarlık ithalatın önüne geçilebileceğinin altı çizildi. İKMİB Yönetim Kurulu Başkanı Adil Pelister, sektörün 2020'yi 18,3 milyar dolarlık ihracatla tamamlamasına karşın, ocak-kasım

2020'DE 215 MİLYAR TL'LİK YATIRIM BELGESİ ALINDI

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın yatırım verilerine göre 2020 yılının ilk 11 ayında, 9 bin 335 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş. bin 81'i öncelikli yatırım olarak kayda alınırken en fazla yatırım teşvik belgesi alan sektör de 6 bin 419 belge ile imalat sanayisi oldu. İmalat sanayisini bin 298 adet belge ile hizmetler, 890 adet ile tarım ve 562 adet yatırım belgesi ile enerji sektörleri takip etti. Yatırımlar değer bazında incelendiğinde ise düzenlenen yatırım belgesi tutarının 215 milyar TL olduğu açıklandı. Yatırımlarda 131 milyar TL ile aslan payı imalat sanayisinin olurken, enerji yatırımlarının tutarı 41,6 milyar TL oldu. 2020'in ilk 11 ayında yatırım belgelerinin 138,7 milyar TL'si sıfırdan yatırımlar için düzenlenirken, yatırımlarda yerli sermayenin yüzde 92 oranında paya sahip olması dikkat çekti.

döneminde kimya sanayisinde, 57,54 milyar dolar değerinde ithalat gerçekleştirildiğinin altını çiziyor.

Hazırlanan raporda; 157 ürün grubundan 103 tanesine yatırımda öncelik verilmesi gerektiği belirtilirken, bu alanda ithalat rejimindeki V listesinde yer alan 53 ürün grubuna olduğuna işaret edildi. Raporda, hem sektör hem de cari açık açısından önemli bir ithalat yükü getiren 103 ürün grubuna yeni stratejik üretim yatırımları yapılması gerektiği vurgulandı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın 2020'nin ilk 11 ayı verilerine göre; kimyasal ve plastik ürünleri imalatı için 17 milyar TL tutarında 900 civarında yatırım teşvik belge alınmış olması, sektörün yeni yatırım ihtiyacını da ortaya koyuyor.

Grafik, 2020 yılının ilk 11 ayında düzenlenen yatırım belge sayıları ve yatırım türleri bazında sektörlere göre dağılımı gösteriyor.

sanayii başta olmak üzere kauçuk ve boya endüstrisi ile özel elektronik ürünler gibi pek çok alanda kullanılan karbon siyahı, Türkiye'deki sanayicilere ham madde tedarikinde imkanlar ve avantajlar sağlarken, cari açığı azaltacak. Dünyada 13,5 milyon ton taleple pazar büyüklüğü 14 milyar dolara yaklaşan karbon siyahı, Türkiye'nin yüzde yüz dışa bağımlı olduğu bir üründür.

BOYPLAST'TAN ÇEVRE DOSTU HAM MADDE YATIRIMI

İki yeni şirket yatırımına imza atan Boyplast da, Innovaplast Biyoteknoloji firması ile biyoplastik ham madde üretimi yapacak. Boyplast A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Metin Saraç, petrol tabanlı plastiklerin kullanıldığı sektörler alternatif olabilecek çevre dostu ham madde üretiminde faaliyet göstereceğini açıkladı. Patenti ve marka tescilli alınan ve 'innoovaplast' ismiyle piyasaya sunulacak ham maddenin, petrol tabanlı olmayıp bakteri tabanlı olmasından dolayı toprakla buluştuktan sonra kendi kendini yok edeceğini, yok olan kısmının ise ayı zamanda bir gübre görevi görerek toprağa ve çevreye zarar vermeyeceğini aktaran Saraç, ürünün çevre dostu bir ürün olacağını ve insan fizyolojisi ile uyumlu medikal malzemeler, ambalaj malzemeleri, oyuncaklar ve beslenme ekipmanları ile 3D printer kartuşlarda kullanılmasının hedeflendiğini belirtiyor.

2020'de ihracatını artırmayı başaran mobilya sektörü, ham madde tedariki ve yüksek zamlarla karşı karşıya kaldı.

YILDIZLAR YATIRIM HOLDİNG, KENDİ HAM MADDESİNİ ÜRETMEK İÇİN ARAYIŞA GİRDİ

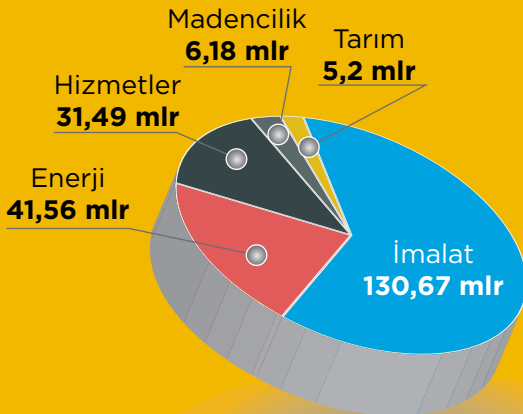
ABD'de ormanları olduğu halde pandemi döneminde ağaç ürünleri için ham madde getirme noktasında sıkıntı yaşadıklarını dile getiren Yıldızlar Yatırım Holding Yönetim Kurulu Üyesi Hakkı Yıldız, oradaki çalışanların virüs nedeniyle ormana girememesinden dolayı ham madde tedarikinde problem yaşadıklarını belirterek, "İç piyasada böyle bir problem yaşamadık. Pandemi sürecinde iç pazar anlamında lojistik hizmet kesintisiz devam etti. Yeni dünya düzeninde kapıların kapanmasından kaynaklı olarak bir yığın gelişmiş ülke zaruri ihtiyaçlarını karşılayamadı. Biz de bu durumdan kendi dersimizi çıkardık. Bizi dışa bağımlı olmaktan kurtaracak hale dönmeliyiz. Biz de holding olarak Türkiye'de ham maddeyi bulabileceğimiz, ara mamulleri üretebileceğimiz yatırımlar üzerine kafa yormaya başladık. Yıldızlar Yatırım Holding olarak kendi ham maddemizi üretmek üzere çeşitli yatırımları düşünüyoruz. Bu konuda ciddi mesai harcıyoruz. Mesela endüstriyel orman konusu. Evet, bizim için ABD'den getirmek daha ucuzdu. Türkiye'deki ormancılık, yatırım ve geri dönüş anlamında daha pahalıydı. Ama ham maddeye ulaşamadığımızda, ucuz bulduğumuz pahalı, pahalı dediğin ucuz hale geldi. O zaman dedik ki, bu işi Türkiye'de de değerlendirmeyi bir düşünelim. Önceden direkt reddettiğimiz bir fizibiliteyken, bugün uzun vadede artık 'neden olmasın' demeye başladık. Aynı konu, ana iş kollarımızdan biri olan demir çelikte de geçerli" ifadelerini kullandı.

MOBİLYA İHRACATÇILARI HAM MADDE ZAMLARI İLE BOĞUYOR

Pandemi döneminde ham madde sıkıntısı yaşayan sektörlerin

başında pandemiye rağmen 3,5 milyar dolar ihracat yapan mobilya sektörü geliyor. 2020 yılının üçüncü çeyreğinde süngerin ham madde kilogram fiyatının iki kat arttığı belirtiliyor. Türkiye Mobilya

2020'DE YAPILAN YATIRIMLARIN SEKTÖREL DAĞILIMI

2020'DE YAPILAN TOPLAM YATIRIM TÜRÜ

